

Габдулла Тукай шигырьләре

Кызыклы Шәкерт

Әйдәле, Акбай! өйрән син, арт аягың берлә тор;
Аума, аума! туп-туры тор, төз утыр, яхшы утыр!
— Ник газапыйсың болай син, мин әле бик кечкенә;
Мин туганга тик ике айлап булыр йә өч кенә.
Юк, кирәкми, мин өйрәнмим, минем уйныйсым килә;
Шул болынарда ятасым, шунда ауныйсым килә.
— Ах, жүләр маэмай! тырыш яшьләй, зурайгач жайсыз ул:
Картаеп каткач буынар — эш белү уңгайсыз ул!

БАЛА БЕЛӘН КҮБӘЛӘК

Бала:

Әйт әле, Күбәләк,
Сөйләшик бергәләп:
Бу кадәр күп очып
Армыйсың син ничек?

Ничек соң тормышың?
Ничек көн күрмешең?
Сөйләп бирче тезеп,
Табаламсың ризык?

Күбәләк:

Мин торам кырларда,
Болында, урманда;
Уйныймын, очамын
Якты көн булганда.

Иркәли һәм сөя
Кояшның яктысы;
Аш буладыр миңа

Бишек жыры

Әлли-бәлли итәр бу,
Мәдрәсәгә китәр бу;
Тыршып сабак укыгач,
Галим булып житәр бу.

Йокла, угълым, йом күзен,
Йом, йом күзең, йолдызым;
Кичтән йокың кала да,
Егълап үтә көндезең.

Әлли-бәлли көйләрем,
Хикәятләр сөйләрем;
Сина теләк теләрем,
Бәхетле бул, диярем.

Гыйззәтем син, кадрем син,
Минем йөрәк бәгърем син;
Куанычым, шатлыгым
Тик син минем, синсең, син!

Безнең гаилә

Әткәй, әнкәй, мин, апай, әби, бабай һәм бер пәси –
Безнең өйдә без жидәү: безнең пәси — жиденчәсе.

Бергә ашый, чәй эчә, безнеңлә бергә йоклый ул,
Хезмәте дә бар: өйне тычкан явыздан саклай ул.

Гали белән Кәжә

Безнең Гали бигрәк тату Кәжә белән,
Менә Кәжә карап тора тәрәзэдән.

Гали аны чирәм белән кунак итә,
Кәжә рәхмәт укый — сакалын селкетә.

Кошчык

**Кичэ мин читлек ачтым, андагы кошчыкны коткардым,
Күнелсез тоткынымны киң яшел урманга кайтардым.**

Анар бирдем азатлык мин, үземдә шул вакыт күрдем:

Тынычлап калды никтер һәм тәмам иркенләде күңлем.

Күзем берлән озаттым: кошчыгым урман таба очты,

Югалды күк йөзөндә тиз вакытта, бер дә юк төсле.

Очып киткәндә ул шундый матурлап сайрады моңлы:

Миңа, санки, азат иткән өчен изге дога кылды.

Көз

Күрәмсез, дусларым, көз килде тышта;

Озак тормас, килер ак тунлы кыш та.

Китә башлады бездән инде кошлар;

Алар бездән ерак жирләрдә кышлар.

Мисале зәгъфыран саргайды урман,

Игенчеләр игеннәрне дә урган.

Такыр калды татар башы кеби кыр;

Азык эзли — оча тургай да пыр-пыр.

Чыгып баш калкыта сахрада ужым,

Яшел хәтфә шикелле итә жем-жем.

